

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 29/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. L., M. L., M. L., R. L., R. L., L. L., P. L., D. L. a mal. M. L., všetci bytom M., zastúpených advokátom JUDr. R. S., D., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/134/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. L., M. L., M. L., R. L., R. L., L. L., P. L., D. L. a mal. M. L. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2012 doručená sťažnosť M. L., M. L., M. L., R. L., R. L., L. L., P. L., D. L. a mal. M. L. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/134/2009.

2. Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uvádzajú:

„... dňa 26. 05. 2009, bola podaná žaloba o neplatnosť zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. 002059511061107 na Okresný súd... Po doručení žaloby a zaplatení súdneho poplatku bolo nariadené pojednávanie spis. zn. 12 Cb/134/2009 na deň 26. 11. 2009.

Na nariadenom pojednávaní dňa 26. 11. 2009... bolo prijaté uznesenie, ktorým súd pojednávanie odročil na neurčito za účelom znaleckého dokazovania znalcom z odboru písomoznalectvo...

Až následne, dňa 16. 07. 2010 vydal Okresný súd... uznesenie, ktorým vo veci nariadil znalecké dokazovanie a ustanovil znalca z odboru písomoznalectvo, odvetvie ručné písmo...

Znalec prevzal uznesenie dňa 24. 08. 2010, až následne mu bol doručený súdny spis sp. zn. 12 Cb/134/2009 spolu so sporným a porovnávacím materiálom. Znalecký posudok č. 36/2011 bol vypracovaný dňa 08. 06. 2011... Dňa 27. 09. 2011 bol právnym zástupcom navrhovateľa podaný návrh na vstup nových účastníkov na strane navrhovateľa do konania...

Dňa 11. 01. 2012 vydal Okresný súd... uznesenie, ktorým pripustil vstup navrhovaných nových účastníkov do konania na stranu navrhovateľa. Následne bolo vytýčené pojednávanie... na deň 25. 09. 2012...

K dnešnému dňu toto celé pojednávanie trvá viac ako 3 roky, Porušovateľ vo veci nekoná, znemožňuje tým právo na ochranu sťažovateľov, dochádza k porušeniu práv sťažovateľov na prejednanie resp. vybavenie veci bez zbytočných prietáhov...“

3. V nadväznosti na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Základné právo Sťažovateľov M. L., M. L., M. L., R. L., R. L., L. L., P. L., D. L., mal. M. L., na prerokovanie a rozhodnutie vecí bez zbytočných prietáhov upravené v Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote zaručené v Čl. 6. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv - postupom Okresného súdu... vo veci 12 Cb/134/2009 bolo porušené

2. Príslušnému Okresnému súdu... v konaní vedenom pod spis. zn. 12 Cb/134/2009 sa prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Každému zo Sťažovateľov M. L., M. L., M. L., R. L., R. L., L. L., P. L., D. L., mal. M. L., sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 25.000 €, ktoré je povinné sťažovateľom vyplatiť Okresný súd... To všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu a to na účet právneho zástupcu JUDr. R. S.

4. Sťažovateľom sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je povinný vyplatiť Okresný súd... a to na účet JUDr. R. S... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Ústavný súd z obsahu sťažnosti zistil, že predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov, podľa ktorého postupom okresného súdu došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru), pretože okresný súd doteraz právoplatne nerozhodol.

6. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním.

7. V prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mali sťažovatelia právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

8. Z obsahu podanej sťažnosti a priložených listín nevyplýva, že sťažovatelia podali kvalifikovanú sťažnosť na prietahy v konaní sp. zn. 12 Cb/134/2009 adresovanú predsedovi okresného súdu.

9. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav

zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak s'ťažovatelia preukážu, že využili označené právne prostriedky, ktoré mali k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že s'ťažovatelia túto podmienku nesplnili z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

10. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania s'ťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené priet'ahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje s'ťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti...“. Napokon, podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním s'ťažnosti zistí, že s'ťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky...“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon s'ťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

11. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy vecí nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

12. Postup sťažovateľov v okolnostiach prípadu je potrebné vykladať tak, že nepreukázali splnenie požiadavky namietania prietáhov v konaní pred orgánom verejnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovatelia pred ústavným súdom namietajú, tiež vyžaduje, aby sťažovatelia konali v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľmi povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (III. ÚS 44/03).

13. Ústavný súd teda nezistil, že by sťažovatelia podali predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a ani z obsahu sťažnosti a z jej príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľov z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto odmietol ich sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

14. Nad rámec vecí ústavný súd dodáva, že postup okresného súdu nebol celkom bez prietáhov, ich intenzita s prihliadnutím na ostatné okolnosti prípadu však zatiaľ nedosiahla úroveň, ktorá by mohla znamenať porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a nevylučuje definitívne možnosť prejednávania predmetnej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04). Z judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru), nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03) alebo návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04).

15. Vzhľadom na odmietnutie s'ťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách s'ťažovateľov.

16. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí s'ťažovateľa v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložili ústavnému súdu novú s'ťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2013